

Källberga

Visionen om en ny
stadsdel på landet.

Innehållsförteckning

Visionen växer	05
----------------	----

Tänk dig, en ung familj flyttar till Källberga	13
---	----

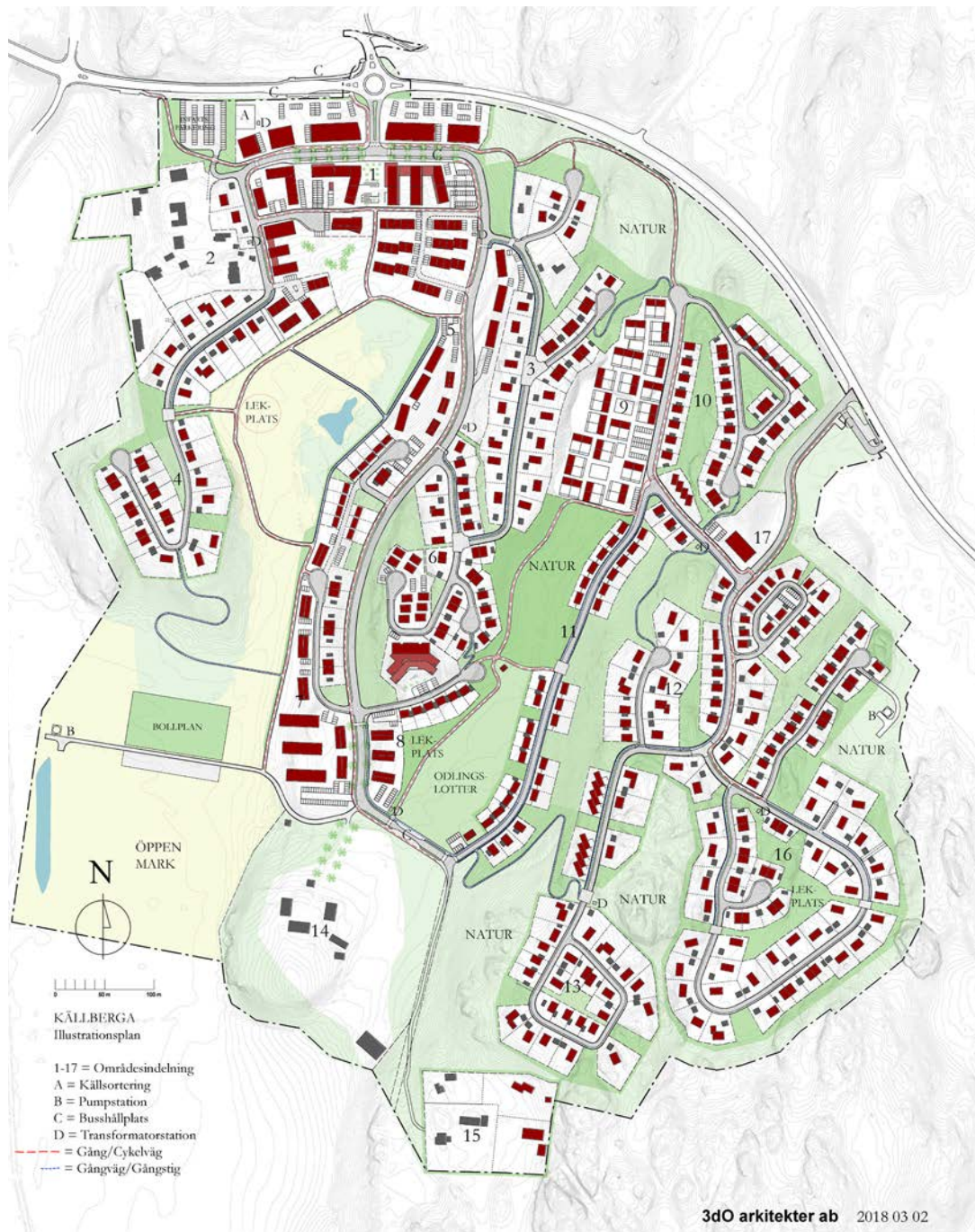
Visionen i korthet	23
--------------------	----

Visionen växer

Visionen växer

Just här, med Södertörns skog och åkermark, och med havet nära intill, växer visionen om ett nytt liv.

Målet är en småskalig stadsdel, tillgänglig för alla och uppförd för att tillgodose våra önskemål om kvalitet i livets alla delar. Hur vi bor, hur våra barns vardagsmiljö ser ut, med handel och service inom räckhåll och goda förutsättningar för en aktiv fritid.

Visionen om Källberga är tydlig och idéerna många. Här växer inte bara ett naturnära bostadsområde fram med flerbostadshus, parhus, radhus och friliggande villor. Här läggs också grunden för ett socialt och ekologiskt hållbart samhälle där ambitiösa miljömål går hand i hand med en variation i såväl boendetyper som upplåtelseformer.

Tillgänglighet är ett annat ledord i visionen. Inte bara den ekonomiska tillgängligheten – man ska helt enkelt ha råd att bo och leva här - utan även den geografiska tillgängligheten. Källberga, ligger i den östra delen av Södertörn där väg 73 korsas av Muskövägen. Pendeltåg och bussar finns inom rimliga avstånd. Tätorten Ösmo ligger en kilometer bort, det är en mil till Nynäshamn och cirka fem mil till Stockholm.

När de första boende flyttar in i Källberga, kommer områdets förskola att etableras. En riktigt bra förskola har kraften att sätta många positiva krafter i rörelse och även knyta samman människor. Den utgör också en viktig pusselbit för att barnfamiljer ska byta sina invanda boendeorter mot en ny plats.

Naturen i Källberga är spännande och omväxlande. Skogsklädda bergsryggar inramar de öppna fälten som tidigare brukats. Här kan du enkelt motionera under alla årstider, ströva i skogen, åka längdskidor på vintern. Närheten till skärgården och det öppna havet ger oändliga möjligheter till en mängd fritidsaktiviteter.

Visionen fortsätter att växa – Källberga fylls av liv och människor som kallar platsen ”hemma”.

Vy mot den västra dalgången
med torget i förgrunden.

*Källberga
Ett naturnära boende med fokus
på social och ekologisk hållbarhet.*

Foto: Mikael Reid

*Ugglan, Botkyrka
Exempel på förskola
Arkitekt: 3do Arkitekter ab*

Källberga gård

Arkitekt Caruso S:t John

Tänk dig,
en ung familj flyttar
till Källberga

Tänk dig, en ung familj flyttar till Källberga

Föräldrar och två barn – den första generationen som växer upp här. Familjen kommer kanske från ett lägenhetsboende i centrala Nynäshamn, eller från någon av Stockholms kranskommuner.

I Källberga får de ett boende på marken, ett par- eller kedjehus: fler kvadratmeter med egen insynsskyddad uteplats. Ett nybyggt eget hem med skogen, havet och ängarna precis utanför dörren. Barnen kan röra sig fritt och det är enkelt att få en aktiv fritid. Vattnet ligger alldeles intill och det är möjligt för familjen att ordna en egen båtplats. Stockholms skärgård ligger runt hörnet.

I Källberga är ambitionerna höga när det gäller hållbarhet, vilket också är en orsak till att familjen söker sig just hit. Trygga i vetskapen att deras hus är byggt i sunda material och att energiförbrukningen uppfyller högt ställda miljömål. Att området från första spadtaget är anpassat till alltifrån effektiv sopsortering och laddningsstationer för elbilar till värdefull grannsamverkan, gör det lätt att leva i samklang med naturen.

Källberga med torget
i centrum

När man går under träden på Källberga Torg – Källbergas entré och hjärta – finns det mycket att fästa ögonen vid. Dels kan man se långt eftersom torget är högt beläget med vida utblickar över den västra dalgångens öppna ytor, skogsdungar och vattenspeglar. Men det är också ett livligt och aktivt rum med återkommande marknader som lockar till sig människor från hela närområdet. Torget med sina kastanje- och körsbärsträd är händelsernas centrum, de boendes vardagsrum och platsen där man möts. Det är en plats som alla värnar om och en del i vad som gör Källberga till levande småstad – till skillnad från en slumrande sovstad.

Strax intill torget ligger gemensamhetshuset och förskolan som angränsar till den västra dalgången och på vardera sida om torget ligger butiker, arbetsplatser och service. Tätheten skapar trygghet och stor omsorg har lagts vid att hitta den rätta relationen mellan människan och rummet. En miljö som främjar möten och gemenskap.

Till större boende

Efter några år i parhuset är det ekonomiskt möjligt för vår familj att investera i en friliggande villa med fler kvadratmeter och större tomtyta. Arkitekturen och hustyperna för tankarna till moderna lador, stilen är lantlig men på samma gång stramt enkelt: träfasader med sadeltak i en färgskala som utgår från den välbekanta falurödfärgen men med snickerifärger som kontrasterar lite djävare än vad vi är vana vid.

Nu är familjen rotad i Källberga. Det sociala: skola, vänner och fritidsaktiviteter finns här. Arbete likaså eftersom de vuxna – likt allt fler idag – har möjlighet att arbeta hemifrån några dagar i veckan.

Visionen om Källberga är en plats där man kan förankra sig och bli kvar, en annan aspekt av det sociala hållbarhetsperspektivet.

Även människor som inte bor här besöker Källberga under sin lediga tid. Det som lockar är handelsträdgården, caféet och torghandeln med de lokala livsmedelsproducenterna från Södertörn och Muskö. Källbergas koloniträdgårdar gör det också möjligt för de boende att odla sina egna grönsaker, kryddor och blommor. Arbetet tillsammans i odlingarna är en av grogrunderna för hembygdkänslan i Källberga. En plats som man vårdar och utvecklar gemensamt.

*Vy mot nordost från Svarthövedes väg mot
Källbergas odlingslotter och terrassbus.*

Källberga skola

I ett längre perspektiv finns visionen om Källberga skola. Utöver boendet är troligen inget så viktigt för platsen som en attraktiv skola. En trygg uppväxtmiljö för områdets barn och ungdomar lägger grunden för framtiden. Möjligheten att ge barnen en bra skolmiljö är – i allt större utsträckning – en anledning för många familjer att flytta, till ett nytt område eller till och med en ny stad. Finns det en bra skola är familjen dessutom betydligt mindre benägen att flytta därifrån, man finner istället alternativa boendelösningar i sitt eget område.

En ny generation

I visionen om Källberga stannar den småbarnsfamilj som flyttar hit kvar även om livsomständigheterna förändras. Eftersom boendalternativen är många och livskvalitén hög kanske mor- och farföräldrar lockas att flytta efter. Möjligheten att svara mot olika krav och behov är det främsta skälet till att variationen av bostäder är så viktig. Familjen som först var fyra blir en dag två när barnen växer upp och hittar egna boenden. Parhuset som växlades upp till en friliggande villa byts senare till en lägenhet. Under åren kommer handel och service i Källberga att växa och utvecklas så att också ett liv på äldre dagar blir enkelt. Det är människorna som präglar platsen och Källberga kommer att förändras över tid i takt med den demografiska utvecklingen. Barnen som flyttar hit i förskoleålder blir en dag vuxna och flyger ur boet. Att finna sin egen plats i Källberga ska vara det självklara alternativet.

Visionen i korthet

Isamklang med landskapet – Utformningen av Källberga
Bebyggelsestrukturen för Källberga utgår från ett landskap som växlar mellan kuperad terräng och slättmark, granskog och vidsträckta fält. En varierad natur som ger möjlighet att skapa likaledes varierade bostäder, där det öppna landskapsrummet och de skogsklädda höjderna tas tillvara. I Källberga koncentreras bebyggelsen främst till åsryggarnas sidor. Detta ger spännande, platsanpassade bostäder, varav många med vidsträckt utsikt. En relativt tät exploatering kring småskaliga gaturum skapar intima grannskap och förstärker landskapets läsbarhet, samtidigt som värdefull naturmark kan sparas och bebyggelsen som helhet hållas mycket luftig.

Ekologiskt hållbart.

Nynäshamn är sedan 1995 medlem i Sveriges ekokommuner och Källberga ska utvecklas i enlighet med kommunens miljömål. Husen i Källberga kommer att kännetecknas av god energihushållning och miljömässigt bra materialval. Ett mycket väl utformat dagvattensystem bidrar till att det vatten som rinner genom området i framtiden kommer vara bättre renat än det är idag. I kombination med en genomarbetad grönstrategi för ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald innebär exploateringen av Källberga en rad positiva miljöeffekter. Källberga har alla förutsättningar att bli en lokal förebild för hållbart byggande och boende.

Socialt hållbart i boende, fritid och skola

En blandning av hustyper och boendeformer, från enfamiljshus till lägenheter, är grunden i ett samhälle där människor i alla åldrar och livssituationer har möjlighet att bo och leva. En ytterligare förutsättning för social hållbarhet är mötesplatser som främjar gemenskap, oavsett ålder eller intressen. För detta krävs omsorgsfullt utformade stadsrum, men även platser och byggnader för kultur, idrott och utbildningsverksamhet. I Källberga anläggs söder om bykärnan en stor lekplats och en bollplan, båda med närhet till en lekvänlig skogsbacke. I den östra dalgången förläggs odlingslotter med tillhörande gemensamhetsstuga i anslutning till en dagvattenpark.

Ridvägar söderut kan anslutas från Källberga. Vintertid kan man åka pulka i de många backarna och längdskidor på de öppna fälten. Ett samarbete med någon av de närliggande marinorna kommer också att utredas för att om möjligt erbjuda de boende i Källberga båtplats. Källberga ska vara en levande plats – motsatsen till den slumrande sovstadens förprogrammerade enkelsidighet.

Naturen i Källberga är spännande och omväxlande. När området bebyggs bereds också en plats för urban grönska, dagvattenpark och odlingslotter.

Dike vid Källberga gård

Anteckningar:

Källberga